

Framst.nr 36/1971.

STORA UTSKOTTETS betänkande nr 8/1971-72 med anledning av Ålands landskapsstyrelsens framställning till Ålands landsting med förslag till landskapslag om lagberedningen.

Landstinget, som i ärendet fått mottaga lagutskottets betänkande nr 5/1971-72, har däröver inbegärt stora utskottets utlåtande. I sådant avseende får stora utskottet, som vid behandlingen hört lantrådet Martin Isaksson och lagberedningssekreteraren Sune Carlsson, värdsamt anföra följande.

Den allmänna disposition, som lagutskottet föreslår, och som väsentligen avviker från landskapsstyrelsens framställning i redaktionellt hänseende, har stora utskottet funnit följdriktig och klar, varför den omfattats och lagts till grund för ärendets behandling.

Vad sedan gäller lagförslagets innehåll, har det centrala spørsmålet utgjorts av frågeställningen, huruvida laggranskningsnämnden skall vara behörig att ingå i prövning av sakfrågor, eller ej. Ehuru flere omständigheter, bl.a. de som lagutskottet framhållit i sin motivering, talar för ett jakande svar, har stora utskottet dock stannat för landskapsstyrelsens förslag, enligt vilket laggranskningsnämnden borde granska författningsförslagen i lagtekniskt och språkligt hänseende. Det råder i landskapet brist på personella resurser att sammansätta en lagberedning med rikets såsom förebild; denna består ju av justitieråd och förvaltningsråd. Därför har stora utskottet ansett att lagberedningsuppgifterna, i händerna på lagberedningens två jurister, får en för våra förhållanden tillräckligt ingående beredning i sakliga frågor. Till deras förfogande står ju dels landskapsförvaltningens föredragande, dels kan vid behov sakkunniga höras och dels tillsättes i större lagstiftningskomplex lagberedningskommittéer, vilkas medlemmar givetvis besitter ingående sakkännedom inom ifrågavarande lagstiftningsgebit. Fördelen av större tyngd i laggranskningsnämndens sammansättning i och för saklig granskning anser utskottet icke uppväga den överorganisering med därav följande långsamhet i lagberedningsförfarandet, som lagutskottets förslag innebär, och som i det fall att ett författningsförslag utarbetats av lagberedningskommitté betyder att förslaget redan i beredningsskedet underkastas saklig prövning i tre organ: lagberedningskommittén, lagberedningens jurister och laggranskningsnämnden. Likså synes föreligga en viss risk för politisering av frågorna redan i beredningsstadiet, vilket givetvis bör undvikas. Prövningen av behörighetsfrågorna har landskapsstyrelsen inordnat under den lagtekniska granskningen, vilket stora utskottet har godtagit.

1 §. Då lagberedningen i egentlig mening, utarbetandet av lag- och författningsförslag, omhänderhas av lagberedningens jurister och av för speciella uppgifter tillsatta lagberedningskommittéer, föreslås att 2 mom. utgår ur denna paragraf. Därjämte föreslås, i enlighet med den allmänna princip som godkänts för den språkliga utformningen av nya författningar, att ordet "må" ersättes med "kan". Föremål för beredning är lag- och andra författningsförslag, varför ett förtydligande härav har införts.

2 §. Redan utbildad praxis är att lagberedningens förslag upptages i landskapsstyrelsen direkt på föredragning. En mellanliggande förvaltningsåtgärd, som skulle bestå i ett särskilt överlämnande av lag- och författningsförslag till landskapsstyrelsen, synes överflödig, varför stora utskottet omfattat utformningen av stadgandets första mening i överensstämmelse med landskapsstyrelsens framställning.

7 §. I konsekvens med laggranskningsnämndens här föreslagna uppgift såsom lagtekniskt och språkligt kontrollorgan har såsom 1 mom. intagits 1 § 2 mom. i landskapsstyrelsens framställning.

I fråga om 2 mom. har ledamöterna Berg och Sanders stött landskapsstyrelsens framställning vad gäller lagberedningschefens ställning såsom lagfäst ordförande. Motiven härför har varit av praktisk natur och då den sakliga granskningen utgått ur nämndens uppgifter kan det, att han sitter ordförande i ett organ, som granskar lagberedningens arbetsresultat, icke stöta på några större principiella betänkligheter. Er-sättaren Fagerlund, som deltog i lagförslagets första läsning, stödde den åsikt, som lagutskottets viceordförande uttalat om lagberedarens ställning i förhållande till nämnden.

I 3 mom. (2 mom.) föreslås "det" ersatt med "detta".

9 §. Efter reduceringen av antalet ledamöter bör vid hinder för ledamot annan förordnas. Därjämte föreslås en korrigerig av ordföljden i sista satsen.

Då antalet ledamöter reducerats till tre, kan 11 § i lagutskottets förslag utgå.

11 §. (12). En ändring av ordalydelsen i överensstämmelse med vad som anförts vid 2 § har föreslagits.

12 §. (13). I 2 mom. bör för verbkongruensens skull "beredas" stå i singularis.

Med hänvisning till vad här anförts får stora utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget måtte antaga lagförslaget i följande lydelse:

L a n d s k a p s l a g
om lagberedningen.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

(1 mom. lika som lagutskottets förslag).

För beredning av lag- och andra författningsförslag inom visst lagstiftningsområde kan landskapsstyrelsen tillsätta lagberedningskommittéer.

2 §.

Lagberedningen åligger att bereda och för landskapsstyrelsen föredraga lag- och författningsförslag, som den anser behövlige eller som landskapsstyrelsen givit lagberedningen i uppdrag att utarbeta. Landskapsstyrelsen kan även överlåta åt någon avdelning vid landskapsstyrelsen att utarbeta förslag till sådant landskapsstyrelsens beslut, som skall publiceras i Ålands författningssamling.

3-6 §§.

(Lika som lagutskottets förslag).

7 §.

För den lagtekniska och språkliga granskningen av lag- och andra författningsförslag tillsättes vid landskapsstyrelsen en laggranskningsnämnd, som är anknuten till lagberedningen.

Laggranskningsnämnden består av lagberedningschefen och tvenne av landskapsstyrelsen förordnade fasta medlemmar, vilka genom sin tidigare verksamhet anses ha förvärvat för lagberedningsarbetet erforderlig förmåga och skicklighet samt av vilka en skall ha avlagt juriskandidatexamen eller tidigare högre rättsexamen. Landskapsstyrelsen utser bland dem ordförande. De fasta medlemmarna förordnas på två år i sänder. Tjänstgöringsperioden begynner den 1 februari det år landskapsstyrelsens mandattid vidtager.

Landskapsstyrelsen kan dessutom förordna högst två personer till adjungerade medlemmar i laggranskningsnämnden då arten av viss granskningsuppgift påkallar detta.

Lagberedningssekreteraren är sekreterare i laggranskningsnämnden.

8 §.

(Lika som lagutskottets förslag).

9 §.

Lämnar medlem av laggranskningsnämnden sitt uppdrag före tjänstgöringsperiodens utgång eller får han förhinder, skall annan förordnas i hans ställe för den tid hindret varar, dock högst till tjänstgörings-

-4-

periodens utgång. Har handläggningen av något ärende icke avslutats då hindret upphörde, skall gälla vad i 8 § 2 mom. är stadgat.

10 §.

(Lika som lagutskottets förslag).

11 §.

Innan lag- eller annat författningsförslag föredrages för landskapsstyrelsen skall detsamma granskas av laggranskningsnämnden.

(2-3 mom. lika som i 12 § lagutskottets förslag).

12 §.

(1 mom. lika som i 13 § lagutskottets förslag).

Lagberedningen är berättigad att i de ärenden, som där beredes, höra sakkunniga.

13 §.

(Lika som 14 § lagutskottets förslag).

14 §.

(Lika som 15 § lagutskottets förslag).

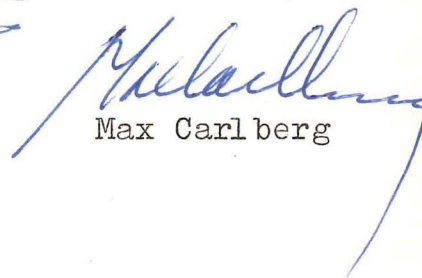
15 §.

(Lika som 16 § lagutskottets förslag).

Mariehamn, den 7 december 1971.

På stora utskottets vägnar:

Börje Hagström

Max Carlberg

Närvarande i utskottet: ordföranden B.Hagström, viceordföranden P. Söderström, medlemmarna E.Berg, G. Bengtz, B.Björklund (delvis), S.Friberg, O. Salmén, R. Sanders, G. Sundberg (delvis), T. Söderlund (delvis) samt ersättarna G. Fagerlund (delvis) och W. Nordlund (delvis).